



Satranç

A y b a r K a r a ç a y

Marcel Duchamp

"Ben sanata inanmam, sanatçıya inanırım.

Hala satrançın kurbamıyım. Sanatın tüm güzelliği ve daha da fazlası var. Ticareştirilemez. Sosyal bakımdan sanattan çok daha saf.

Satranç taşları, düşünceyi şekillendiren alfabe bütünüdür: ve bu düşünceler satranç tahtasında görsel bir tasarım oluşturmalarına rağmen şürede olduğu gibi güzelliklerini soyut olarak ifade eder.

Sanatçılarla ve satranççılarla olan yakın ilişkilerimden çıkaracağım kişisel sonuç, bütün sanatçıların satranççı olmamalarına rağmen, bütün satranççıların sanatçı oldukları.

Satranççılar belli bir seviyede delidirdiler, sanatçıların olması gerektiği ama genelde olmadıkları ölçüde."

Marcel Duchamp (1887-1968) XX. yüzyılın en önde gelen sanatçılarından biri olmasının yanı sıra olimpiyada katılabilecek düzeyde bir satranç oyuncusuydu. Satrançta ilerleyebilmek uğruna uzun bir süre resme ara vermiş, gerçi hiçbir zaman arzuladığı ustalık seviyesine ulaşmasa da zaman zaman şöhretli ustalara karşı aldığı galibiyet ve beraberlikler olmuştu. Dünya Körleme Satranç rekortmenine hayatının en kötü yenilgilerinden birini tattırması: **Koltanowski-Duchamp [E20] 1929 Paris** 1.d4 Af6 2.c4 e6 3.Ac3 d6 4.e4 b6 5.f4 Fb7 6.Fd3 Abd7 7.Af3 e5 8.d5 g6 9.0-0 ef4 10.Ff4 Fg7 11.e5 de5 12.Ae5 0-0 13.Vd2?! Ad5! 14.Ad7? Af4! 15.Af8?? Fd4! 0-1

Meşhur hücum oyuncusu Marshall'la rahat bir berabere: **Marshall-Duchamp [E12] 1930 Ol. Hamburg** 1.d4 Af6 2.Af3 b6 3.c4 e6 4.Fg5 Fe7 5.Ac3 Fb7 6.Vc2 d5 7.e3 0-0 8.cd5 Ad5 9.Fe7 Ve7 10.Ad5 Fd5 11.Fd3 h6 12.a3 c5 13.cd5 Kc8 14.b4 bc5 15.Kc1 Ad7 16.Fa6 Kc7 17.e4 Fb7 18.Fb7 Kb7 19.bc5 Vc5 20.0-0 Vc2 21.Kc2 Şf8 22.Kf1 Şe7 23.Ad4 Şe8 24.f4 Kab8 25.e5 Af8 26.Kc5 Kb1 27.Kb1 Kb1 28.Şf2 Kb7 29.Kc8 Şe7 30.Ka8 Ag6 31.g3 Şd7 32.a4 Ae7 33.Ab5 Ac8 34.g4 Kb5 35.ab5 Şc7 36.g5 hg5 37.b6 Şb7 38.Kc8 Şc8 1/2

Capablanca'yi yenen Znosko-Borowsky, Duchamp'ın elinden zor kurtulmuş: **Duchamp - Znosko-Borowsky [E51] 1931 Nice** 1.d4 Af6 2.c4 e6 3.Ac3 Fb4 4.Fd2 d5 5.e3 0-0 6.Af3 Abd7 7.Fd3 dc4 8.Fc4 a6 9.0-0 b5 10.Fe2 Fb7 11.a4 ba4 12.Aa4 Fd6 13.Vc2 Ae4 14.Fd3 Adf6 15.Fa5 Kc8 16.b4 Fe7 17.Ac5 Ac5 18.bc5 Vd5 19.Kfb1 Vc6 20.Va4 Va4 21.Ka4 Fe4 22.Fe4 Ae4 23.Kb7 Kb8 24.Kab4 Kb7 25.Kb7 Ka8 26.Ae5 Af6 27.Ac6 Fd8 28.Ad8 Kd8 29.Fc7 Ka8 30.Fa5 Şf8 31.c6 Şe8 32.c7 Kc8 33.Ka7 Şd7 34.Ka6 Ae8 35.Şf1 Ad6 36.Fb4 Ab7 37.Şe2 Şc7 38.Şd3 Kd8 39.e4 Kd7 40.Şc4 Ad8 41.f4 Şb7 42.Kd6 Kd6 43.Fd6 Şc6 44.Ff8 g6 45.d5 ed5 46.ed5 Şd7 47.g4 f6 48.h4 Af7 49.g5 fg5 50.hg5 Şe8 51.Fa3 h5 52.g6 Ah6 53.Şd4 Af7 54.Şe4 Şd7 55.Şf3 Şc7 56.Şg4 Şd7 57.Fb4 Şc7 58.Fe7 Şd7 59.d6 Şe6 60.Şf3 1/2

Tartakower-Duchamp [E20] 1929 Paris 1.Af3 Af6 2.b3 b6 3.d4 d5 4.e3 Ff5 5.Fd3 Fd3 6.Vd3 c6 7.Abd2 e6 8.0-0 Abd7 9.e4 de4 10.Ae4 Ae4 11.Ve4 Fe7 12.c4 0-0 13.Fb2 Ff6 14.Kad1 Ke8 15.Ae5 Vc7 16.f4 Kad8 17.Kfe1 Af8 18.Ag4 Fh4 19.g3 f5 20.Ve5 Ve5 21.Ae5 Fe7 22.Şg2 Fb4 23.Ke2 Ad7 24.h3 Ff8 25.Ad7 Kd7 26.Kde1 Şf7 27.Şf3 g6 28.g4 fg4 29.Şg4 Fg7 30.d5 cd5 31.Fg7 Şg7 32.cd5 Kd5 33.Ke6 Ke6 34.Ke6 Şf7 35.Ke2 Şf6 36.h4 h5 37.Şf3 Şf5 38.b4 a5 39.ba5 Ka5 40.Kb2 Ka4 41.Kb5 Şf6 42.Kb6 Şf5 43.Kb5 Şf6 44.Kb6 Şf5 1/2

Hans Ree, Tim Krabbé, Herman Grimme ve Hans Luuring-Duchamp [B40] 1961 Yazışmalı 1.e4 c5 2.Af3 e6 3.d4 cd4 4.Ad4 Af6 5.Ac3 Fb4 6.e5 Ad5 7.Fd2 Ac3 8.bc3 Ff8 9.Fd3 d6 10.f4 g6 11.h4 de5 12.fe5 Fg7 13.h5 Fe5 14.Vg4 Ac6 15.Ac6 bc6 16.hg6 hg6 17.Kh8 Fh8 18.Şe2 Vd5 19.Kh1 Ff6 20.Kf1 e5 21.Vg3 Ve6 22.Fe4 Fa6 23.Fd3 Fc4 24.Şd1 Fg7 25.Vh4 Fd3 26.cd3 Kb8 27.c4 Kb1 28.Fc1 Ka1 29.a3 Vd6 30.Vh3 f5 31.Şc2 e4 0-1

Çözümler

Ocak 2005 Vukceвич: #2 (5+1) 1.Vh1; #2 (7+3, Politika Meredith Turnuvası 2001)



Marcel Duchamp, Satranççı Portreleri (1911)



Solda Raouid de Roussey (1924), sağda Eve Babitz (Pasadena Sanat Müzesi 1963) ile satranç oynarken

1.Va3; #2 (6+10, Schach-Echo 1976) 1.Vd6; #2 (11+7) 1.Kb4; #2 (11+9) 1.Va4; #2 (14+8, 1971) 1.Kc8; #3 (7+5, Politika Meredith Turnuvası 2001) 1.Ka6 Vd4 [1...Vc4 2.e8A Şb5 3.Ac7] 2.e8V; #3 (9+8, The Problemist 2001) 1.Ve2 Kd4 [1...Fd5 2.Şf4] 2.Şf3 Ke4; #3 (12+11, Probleemblad 1970) 1.g4 Fb1 [1...Kb3 2.Ke4; 1...Kc3 2.Ke3; 1...Fc3 2.Ke2] 2.Ka8 [1.Ke4]; #3 (11+11, 1. Ödül Die Schwalbe 1971) 1.Kf1 Fb4 [1...Fc2 2.Ve1; 1...cb4 2.Kh1] 2.Vb2; #3 (10+4, 3. Ödül Mat 1982) 1.Vh8 Ac2 [1...Kc1 2.Fc3; 1...Kb1 2.Fb2; 1...Kh1 2.Vh1 (2.Fh6); 1...Kd3 2.ed3 (2.Fd4); 1...Kd4 2.Vh1 (2.Fd4); 1...Kd5 2.Vh1] 2.Fd4; #3 (12+10, 1. Ödül Stosic Am 1982) 1.Vc7 a5 [1...Fd3 2.Fg3; 1...b5 2.Kc5; 1...Kc5 2.Kc5; 1...Kc6 2.Vc6; 1...Fd6 2.Af5; 1...Kd3 2.Kc2] 2.Kc4; #3 (8+12, Mansiyon Chess Life 1986) 1.Vg4 a3 [1...Ac2 2.Vf3; 1...Ae3 2.Vf3 (2.Fe6); 1...Ff1 2.Fd7; 1...Kh8 2.Kc4] 2.Kd4; #3 (6+12, USPB 1992) 1.Kc8 a5 [1...Şd6 2.e8A; 1...e3 2.Vc5; 1...e5 2.Vc6; 1...Ah2 2.Af6 (2.e8A; 2.Kc6); 1...Fb6 2.Ab6; 1...Vf6 2.Af6; 1...Ve7 2.Vc4] 2.Af6; #3 (15+5) 1.Fc7 Fb2 [1...Fc3 2.Ae4; 1...Vb1 2.Ac4; 1...Ff5 2.Af5] 2.Kh4; #3 (11+9, 1. Ödül The Problemist 1981) 1.Fb6 e5 [1...Kf6 2.Vg6; 1...Kf5 2.Vf4; 1...Kf3 2.Kf3; 1...Vg6 2.Vg6; 1...Vf5 2.Vf5; 1...Vg8 2.Vf5 (2.Vg6; 2.Vc6; 2.Vb7; 2.Va8; 2.Vc4; 2.Vf4; 2.Vg4; 2.Vd3)] 2.Vf5; #4 (9+10, 1. Ödül Schach-Echo 1982) 1.Vh1 b2 [1...Kb5 2.Kg1 Adf3 (2...Agf3 3.Vh7) 3.Ka1; 1...Kc7 A) 2.f3 A1) 2...Şf3 A1a) 3.Kd2; A1b) 3.Kh2; A1c) 3.Ke2; A2) 2...Adf3 3.Vb1; B) 2.Kh2 Agf3 3.Kh8] 2.f3 Adf3 [2...Şf3 A) 3.Kd2; B) 3.Kh2; C) 3.Ke2; 2...Agf3 3.Vh7] 3.Vb1; #4 (13+12, 2. Ödül 1969) 1.Ka1 d5 [1...Fd2 A) 2.gh8F Vg7 (2...Vh8 3.Vh8) 3.Fg7; B) 2.gh8V Vg7 (2...Vh8 3.Vh8) 3.Vg7; 1...Fh4 2.Kh1 Vd2 3.Va1] 2.Va2 Fd2 3.Fd5; #4 (9+11, 3. Ödül Die Schwalbe 1971) 1.Fa8 Ae2 [1...Ae4 2.Ve4 A) 2...e2 A1) 3.Vc6; A2) 3.Vb7; A3) 3.Fc6; B) 2...Vg8 3.Vb7 C) 2...Şb5 C1) 3.Vb7; C2) 3.Vc6; 1...Ad5 2.Vd5 Şb5 A) 3.c6; B) 3.Vc6; C) 3.Vb7; D) 3.Vd7; E) 3.Fc6; 1...Kh1 2.Vc6 A) 2...Fh2 3.Va6; B) 2...Vg8 3.Vb7; C) 2...e2 C1) 3.Vb7; C2) 3.Va6; C3) 3.Fa5] 2.Vd5 Şb5 3.Fc6 [3.c6; 3.Vc6; 3.Vb7; 3.Vd7]; #4 (6+6) 1.Fd1 Adf7 [1...Ah7 2.Ag6 Ag5 3.Ah8] 2.Ae6 Ag5 3.Ad8; #5 (7+14, 2. Ödül 6. WCCF 1996-2001) 1.Şh2 Va1 [1...Kb1 2.Fe3 de3 3.Ke5 Ae5 4.Ae4 de4 5.Vd8; 1...Kc1 2.Ke5 Ae5 3.Ae4 de4 4.Fe3 de3 5.Vd8] 2.Ae4 de4 3.Fe3 de3 4.Ke5 Ae5 5.Vd8; = (3+4, 1951) 1.Fd3 Ad3 2.Şc2 Ac1 3.Kb2 e1V 4.Kb1 Şa2 5.Ka1 Şa1; **Aralık 2004 Olimpiyat-tan (Calvià): Mok-Haznedaroglu** 23... Fh3! 24.Vh3 Vf2 25.Kd1 [25.Ae3 Kg3] 25...f3! [25...Kg4!? 26.Kd2 Ve1] 26.Kd2 Kg2 27.Kg2 fg2 28.Vg3 [28.Kf2 g1V] 28...Kg3 0-1; **Vasquez-Atakişi** 46... Kf5 47.Kf5 Vd1 48.Ve1 Vd3 0-1

